

РЕШЕНИЕ

№ 20201

гр. София, 22.05.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 40 състав, в
публично заседание на 07.05.2026 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Диляна Николова

при участието на секретаря Богданка Гешева, като разгледа дело номер **95** по описа за **2026** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.145 и сл. от Административнопроцесуалния кодекс /АПК/.

Образувано е по жалба на Фондация "Иновации в културата", представлявана от К. Н., срещу Решение на Управителния съвет на Национален фонд "Култура" по т.1 от Протокол № 13/11.12.2025г., в частта, с която се отказва финансиране на оспорващия с проект "Кога пак?" № 25SRMPE-86, подаден по Програма "Създаване и/или разпространение - малки проекти" с искане за обявяване на неговата нищожност, в условията на евентуалност – за неговата отмяна, като издадено при допуснати съществени нарушения на административнопроизводствените правила и неправилно приложение на материалния закон.

По отношение валидността на оспорения акт е посочено, че материалната компетентност на колективния административен орган е определена в чл.27, ал.1, т.6 от Закона за закрила и развитие на културата /ЗЗПК/ и чл.20 от Наредба № 6/21.11.2024г. за общите условия за провеждане на конкурсите за предоставяне на средства от Национален фонд „Култура“, за допустимост на разходите, за оценка на проектите и за тяхното изпълнение, с които на Управителния съвет на фонда е предоставена материална компетентност за издаване на решение за определяне на проектите, спечелили конкурса и размера на тяхното финансиране. В чл.28, ал.2 ЗЗПК посочва, че е регламентиран кворумът и мнозинството за вземане на това решение. Видно от Протокол № 13/11.12.2025г., в който е обективиран оспореният акт, броят на членовете на колективния орган, присъствали на заседанието е променлив като при гласуване приеждането на доклада на оценителната комисия досежно програмата кворумът е бил от 9 души, което е под минимално предвидения. Това според жалбоподателя обосновава извод за нищожност на

оспорения акт. По отношение законосъобразността на решението счита, че административният орган не е спазил изискването за форма на административния акт, тъй като не е изложил собствени мотиви за приемането му, а е препратил към мотивите, съдържащи се в доклада на оценителната комисия. Единственият изложен собствен мотив на органа за одобрение на решението за утвърждаване на доклада от работата на оценителната комисия по проекта, бил мотивът, че въпреки констатираното от УС несъответствие между съдържание на проекти и поставени оценки, УС ще приеме доклада на комисията, заради допуснатото забавяне на процедурата и евентуален риск от невъзможност да се предоставят средства по програмата. Този мотив, освен, че не може да бъде подведен под нито едно от съществуващите в ЗЗРК и наредбата правни основания, според жалбоподателя очевидно не съответства и на целта на закона, а именно законосъобразното и целесъобразно разходване на публичния ресурс за качествени проекти в областта на културата. От своя страна оценителната комисия изложила мотиви, че проектът „Кога пак?“ представя „...интимен, човешки и визуално потенциален филмов разказ, подкрепен от професионален творчески екип с реален опит в късометражното кино. Проектът се предлага за пълно финансиране.“ Въпреки липсата на негативни бележки, проектът е оценен с 64,5 точки, при максимален брой точки 100. Поради това мотивите за намаляване на общия брой точки останали неясни. Посочва, че съгласно действащата нормативна уредба оценителната дейност се осъществява в рамките на нормативно и административно установени правила, но сама по себе си тя няма административен, а експертно-оценъчен характер, но оценъчният процес следва да е осъществен съобразно разписаните в наредбата процесуални правила като комисията няма правомощия да излиза извън критериите и методиката за оценка, които са предварително одобрени и обявени по процедурата. От представената информация не можело да се направи еднозначен извод, че решението да не се финансира това проектно предложение отговаря на изискването за форма по чл.59, ал.2, т.4 АПК, тъй като липсва посочване на правните основания, под които е подведена направената оценка.

Намира, че е налице и нарушение и на чл.41, § 2, б.,в“ от Хартата на основните права на Европейския съюз, като за адресата на административния акт е оставена възможността да предполага какви са както фактическите, така и правните основания да не се финансира подаденото от него проектно предложение. Посоченото, освен, че ограничава правото на защита, намира, че пречатства и съдебния контрол за законосъобразност на акта, включително и проверката за съобразяването на административния акт с целта на закона.

В заключение оспорващият счита, че приетите от УС на НФК мотиви на оценителната комисия не съответстват нито на проектното предложение, нито на методиката за оценка, поради което заключението, направено от административния орган е незаконосъобразно. Оттук извежда и извод за несъответствие на оспорения акт с целта на закона, тъй като съгласно действащата нормативна уредба, не се финансират само проекти, които не отговарят на изискванията, а не се отказва финансиране на проекти, които отговарят на поставените условия. Претендира присъждане на направените по производството разноски. В съдебно заседание изложеното в жалбата и направеното с нея искане се поддържат чрез адв.Ч., която в допълнително представени писмени бележки обосновава, че в публикувания впоследствие „коригиран“ протокол е налице промяна в отразените резултати от гласуването като е премахнато отбелязаното в първообраза гласуване „въздържал се“, а вместо това е посочено единодушно гласуване „за“. Това изменение според нея не представлява коригиране на техническа грешка, а изменение на вече формираната воля, обективизирана в посочения по-горе протокол. Посочва, че в рамките на съдебното производство не се установява да е налице акт на УС на НФК за поправка на очевидна техническа грешка; да е проведено ново заседание на УС на НФК; да са изложени мотиви каква точно е

твърдяната грешка; да е посочено правното основание за извършената промяна; да са уведомени заинтересованите лица за изменение на вече постановения акт. На практика според оспорващия е публикуван протокол с подменено съдържание без да е проведена процедура по АПК и без валидно формирана воля на колективния орган, която подмяна на волята на колективния административен орган представлява грубо нарушение на принципите на законност, предвидимост и последователност. Въпреки така констатираното нарушение сочи, че подмененият протокол не променя и не доказва изискуемия кворум от 10 члена към момента на гласуване на решението.

Отвeтникът по оспорването, в молба, депозирана в съдебно заседание на 09.04.2026г., изразява становище за неоснователност на жалбата, която моли да бъде отхвърлена. Оспорва твърдението на жалбоподателя, че към момента на вземане на решение по т.1 от дневния ред – приемане на доклада на Оценителната комисия, не е бил налице изискуемият кворум. Претендира присъждане на разноските по производството.

Прокурор от Софийска градска прокуратура, редовно призована, не взема участие в производството по делото и не изразява становище по законосъобразността на оспорения акт.

Административен съд София-град, като обсъди релевираните с жалбата доводи и прецени събраните по делото доказателства, намира за установено следното от фактическа страна:

Законът за закрила и развитие на културата /ЗЗРК/ определя основните принципи и приоритети на националната културна политика, културните организации и органите за закрила на културата, на нейната национална идентичност и начините за подпомагане и финансиране на културната дейност и творци.

За подпомагане провеждането на националната политика в областта на културата, като набира, управлява и предоставя средства, насочени към създаване на културни ценности и осъществяване на културни инициативи; насърчаване на достъпа до културни ценности; разпространение на българската култура и популяризиране на културното наследство в страната и чужбина; създаване на условия за професионално развитие на българските творци; повишаване капацитета на културните организации за създаване, реализиране и финансиране на културни проекти и инициативи; стимулиране на международното сътрудничество, обмен на знания и опит в областта на културата; опазване и социализиране на културното наследство, със закона е създаден Национален фонд „Култура“ /НФК/. Съгласно чл.24а, ал.3 ЗЗРК фондът осъществява своята дейност въз основа на програми, чрез които на конкурсен принцип се финансират проекти на културни организации и индивидуални творци. Една от тези програми е процесната Програма "Създаване и/или разпространение - малки проекти" 2025г., насочена към подкрепа на проекти за създаване и разпространение на културни продукти, развитие на нови публики, децентрализация на културния живот, осигуряване на достъп до култура в периферни райони и удължаване на живота на културните продукти. Условието за участие по програмата са публикувани на официалната интернет страница на НФК като срокът за кандидатстване е от 22.08.2025г. до 23.09.2025г.

Не е спорно по делото и от доказателствата по него се установява, че жалбоподателят е подал заявление за участие с проект "Кога пак?" с № 25SRMPE-86, направление „екранни изкуства“.

Със Заповед № 3-303-8/23.09.2025г., допълнена със Заповеди № № 3-303-8#1/25.09.2025г., 3-303-8#10/01.10.2025г., 3-303-8#11/22.10.2025г. изпълнителният директор на НФК е назначил Техническа комисия по Програмата, на основание чл.11 от Наредба № 6/21.11.2024г. за общите условия за провеждане на конкурсите за предоставяне на средства от Национален фонд „Култура“, за допустимост на разходите, за оценка на проектите и за тяхното изпълнение

/наредбата/.

Със Заповед 3-303-15/08.10.2025г. е назначена Оценителна комисия по Програма „Създаване и разпространение – Малки проекти 2025 година“, на основание чл.12 от наредбата.

Оценителната комисия е изготвила доклад за работата си с изх.№ К-11.12.2025г., приет като доказателство по делото.

Видно от таблицата с резултатите по Протрама „Създаване и разпространение – малки проекти“ – 2025г., /вписаното резюме/, проектът „КОГА ПАК?“ проследява ден от живота на младата актриса А., която живее в непрекъснат ритъм от кастинги, откази и мечти. Между ежедневните надежди и откази, повторението на реплики, самотата на празната сцена и гласа на майка си по телефона, тя се бори да защити избора си да остане вярна на изкуството. След края на един обикновен ден, в момент на умора и съмнение, А. намира сили да продължи – като превърне своята стая в сцена, а живота си в собствена история. Становището на комисията е, че проектът „Кога пак?“ представя интимен, човешки и визуално потенциален филмов разказ, подкрепен от професионален творчески екип с реален опит в късометражното кино. Проектът се предлага за пълно финансиране. Същевременно проектът е получил 64,5 точки.

Протоколът от работата на техническата комисия, докладът на оценителната комисия и таблицата с резултатите по програмата, са разгледани на заседание на Управителния съвет на НФК, проведено на 11.12.2025г., резултатите, от което са обективирани в Протокол № 13, като т.1 от дневния ред.

С решение по т.1 от дневния ред предложението за вземане на решение за одобряване на доклада на оценителната комисия с резултатите за финансиране на проектите не е прието. Гласувалите „за“ предложението са 6-ма от общо гласувалите 9 члена на УС, „против“ са гласували 0 и „въздържал се“ – 3-ма члена. Двама от гласувалите „за“ са с особено мнение с мотив, че въпреки многото констатирани проблеми в процеса на оценка на проектите, не бива да се загубят средствата по програмата. В. се И. К. е мотивирал вота си с неравнопоставеност на проектите при тяхното оценяване, което поражда проблем при финансирането. Посочил е, че някои оценители са оценявали с висок брой точки конкретно проектно предложение, без ясна аргументация и без редуция на бюджета, а други проекти са оценявани от оценителите отговорно и коректно. А. К. е гласувала „въздържал се“ поради това, че има несъответствие между описанието на проекта и становището при повечето оценки. С. П. е гласувал „въздържал се“, заради кратките срокове за оценка на проектите и невъзможност за коректното им класиране. Посочил е също, че има голям брой проекти в резерва като е ясно, че те не могат да бъдат финансирани.

След дискусията решението е върнато за прегласуване като след провеждане на процедурата, от общо гласували 9 члена на Управителния съвет, „за“ са гласували 8, „против“ – 0 и „въздържал се“ – 1. Четирима от гласувалите „за“ – Д. С., И. Г., И. К. и А. К., са гласували за приемане на предложеното класиране от Оценителната комисия с особено мнение, с мотив да не бъдат загубени средствата по програмата и в подкрепа на качествените проектни предложения. Гласувалият „против“ С. П., е мотивирал отрицателния си вот с кратките срокове за оценяване на проектите и невъзможността за коректно класиране на проектите.

Съгласно изложеното в молба на ответника, постъпила по делото на 29.01.2026г. /л.142 и сл./, протоколът е публикуван на официалната интернет страница на фонда на 11.12.2025г. като след установяване на техническа грешка е бил коригиран и повторно публикуван на 30.12.2025г. като първоначално публикуваният документ на 11.12.2025г. е бил изтрит.

Жалбата, по която е образувано настоящото производство е заведена при ответника с вх.№ 102-25-26/30.12.2025г.

Въз основа на така установеното от фактическа страна, съдът обосновава следните правни изводи:

Жалбата е допустима – подадена е срещу индивидуален административен акт по см. на чл.21, ал.1 АПК, от лице, което е адресат на акта и чиято правна сфера той засяга неблагоприятно, в преклузивния срок за оспорване, с оглед данните за съобщаването му на 30.12.2025г. като приложение следва да намери и удълженият срок по чл.140, ал.1 АПК.

Разгледана по същество, жалбата е основателна.

Като извърши дължимата на основание чл.168, ал.1 АПК проверка за законосъобразност на оспорения акт, съдът намира следното:

Съгласно чл.25, ал.1 ЗЗРК органи на фонда са управителният съвет и изпълнителният директор, а съгласно ал.2 на с.р., правилата за организацията на работата на управителния съвет, включително мерките за предотвратяване на конфликт на интереси, се определят в устройствения правилник по чл.24, ал.4.

Съгласно чл.26, ал.1 ЗЗРК, Управителният съвет се състои от 15 членове:

1. по един представител на Министерството на културата, Министерството на финансите, Министерството на образованието и науката, Министерството на туризма, Министерството на външните работи, Министерството на иновациите и растежа;
2. един представител, определен от управителния съвет на Националното сдружение на общините в Република Б.;
3. седем представители, определени чрез процедура по подбор за срок от две години по предложение на ръководните органи на творчески съюзи и културни организации, при спазване на изискването за балансирано представителство на отделните изкуства и един представител на академични институции в областта на културата.

Според ал.2 на чл.26 ЗЗРК, председателстващ по право на управителния съвет е министърът на културата като той не участва в гласуването. При отсъствие на министъра на културата управителният съвет се председателства от определен от него заместник-министър.

От компетентността на УС на НФК, съгласно чл.27, ал.1, т.6 ЗЗРК, е вземането на решения за одобряване на доклад на оценителните комисии и за финансиране на проектите.

Съгласно чл.28, ал.2 ЗЗРК, Управителният съвет заседава в присъствието на две трети от неговите членове, а решенията се вземат с мнозинство повече от половината от общия им брой.

Безспорно се установява от съдържанието на Протокол № 13/11.12.2025г., че оспореното решение е взето при липса на изискуемия кворум от две трети или 10 члена, което обуславя извод за неговата нищожност.

Видно от съдържанието на протокола, заседанието на Управителния съвет, проведено на 11.12.2025г. е започнало в 11,12 часа в присъствието на 10 члена - В. В. - представител на Министерството на културата, проф. д.н.И. К., проф. д-р Е. Х. С., П. М., и онлайн присъствие чрез Zoom на д-р М. Н. Н.-Б., д-р С. И. И., проф. д-р И. Д. Г., Д. С. - представител на Националното сдружение на общините в Република Б., А. К., С. Г. П..

В 11,13 ч. се е присъединила Р. Н. - представител на Министерството на образованието и науката.

Отразено е същевременно, че за предложения дневен ред са гласували общо 11 члена на УС на НФК.

След гласуване на дневния ред на заседанието, на основание чл.10 от Устройствовия правилник на НФК, на д-р М. Н. и д-р С. И. е направен отвод при обсъждане и гласуване по т.1 от Дневния ред. Отразено е, че кворумът по т.1 се променя на 9 души.

След приемане на дневния ред на заседанието и направения отвод УС е пристъпил към разискване на точките от дневния ред.

В 11.28ч. в заседанието влиза г-жа М. П. - представител на Министерство на туризма и кворумът се променя на 10 души.

След изслушване на доклада на съпредседателите на оценителната комисия по програма „Създаване и разпространение - малки проекти“ 2025г. и провеждане на дискусия, Управителният съвет и пристъпил към гласуване на решение по т.1. Преди да се премине към гласуване г-жа М. П. - представител на Министерството на туризма, напуска заседанието в 12:45ч. и кворумът отново е променен на 9 души.

Резултатите от гласуването бяха посочени по-горе като през цялото време на гласуването по т.1 от дневния ред Управителният съвет на фонда е бил в състав от 9 души, което е в нарушение на чл.28, ал.2 ЗЗРК, изискващ кворум от две трети или 10 члена на Управителния съвет, съответно взетото от него решение е нищожно.

При така установения порок във валидността на акта, е безпредметно обсъждането на наличието, респ. отсъствието на останалите основания по чл.146 АПК.

За пълнота съдът намира за необходимо да отбележи, че мотивът за приемане на решението – евентуален риск от загуба на отпуснатите средства по програмата, не кореспондира с целта на закона - законосъобразното и целесъобразно разходване на публичния ресурс за качествени проекти в областта на културата и нарушава принципа на законност, регламентиран в чл.4 АПК.

Освен това оспореното решение като административен акт не съответства на изискването за форма, разписано в чл.59, ал.2, т.4 АПК, а именно не съдържа мотиви за приемането му. Фактическите основания са юридическите факти, от които органът черпи упражненото от него публично субективно право и са необходим ограничителен белег на това право. Затова липсата им не просто не позволява индивидуализирането му, за да бъде то проверено, а сочи пряко на отсъствието му. Поради това и липсата на фактически основания всякога бива квалифицирана като процесуално нарушение от категорията на съществените и съответно обуславя незаконосъобразност на акта. Това е така, защото тя не може да бъде запълвана пред съда чрез доказателства, тъй като изобщо няма предмет на доказване. Не може да бъде заменена и от посочването на правни основания, тъй като е пречка да бъде извършен контрол за законосъобразност от съда, както и поради това, че нарушава правото на защита на адресата на акта.

Действително според Тълкувателно решение № 16 от 31.03.1975г. на ОСГК на ВС, мотивите на акта могат да бъдат изложени и по-късно – напр. в съобщението за издаването му или в отделен документ, към който органът препраща, в който случай липсата на посочения реквизит не би била квалифицирана като съществено процесуално нарушение.

В случая мотивите за приемане на оспореното решение не могат да бъдат извлечени и от протокола на Оценителната комисия, нито от таблицата с резултатите по Програма „Създаване и/или разпространение – малки проекти“ – 2025г. Както се посочи по-горе, по отношение на проектното предложение на жалбоподателя становището на Оценителната комисия е, че проектът „Кога пак?“ представя интимен, човешки и визуално потенциален филмов разказ, подкрепен от професионален творчески екип с реален опит в късометражното кино и се предлага за пълно финансиране. Същевременно проектът е получил 64,5 точки, при максимален брой 100 точки, като не става ясно как административният орган е достигнал до този извод. Съгласно критериите за оценяване, посочени в конкурсните условия, за художествени качества на проекта и на представения в него творчески продукт максималният брой точки е 20, за пит на

кандидата и капацитет за реализиране на проекта – 10, за представени с проекта методи за надграждане на професионалното и творческото развитие на екипа и участниците, включени в проектните дейности – 12, за представен ясен и детайлен план с график за изпълнение на дейностите по проекта – 8, за предвидено разпространение и представяне на дейности/културни продукти в малки населени места и периферни райони – 10, за предвиден включен достъп до съдържанието на културния продукт с безплатен вход, предназначен за представители на социално уязвими групи – 10, за предвидени дейности по осигуряване на устойчивост след приключване на проекта – 10, за бюджет, представен в съответствие с изискванията на програмата и е коректно попълнен – 10, за доказана необходимост на предвидените разходи и обосновааност на същите в съответствие с дейностите на проекта – 10. От приложените по делото доказателства по никакъв начин не може да се установи как е извършена оценката на процесния проект и колко точки е получил по всеки един от зададените показатели за оценка. По този начин административният орган е нарушил и принципа на достъпност, публичност и прозрачност, разписан в чл.12, ал.1 АПК, съгласно който органите са длъжни да осигуряват откритост, достоверност и пълнота на информацията в административното производство, както и принципа на последователност и предвидимост, разписан в чл.13 АПК, съгласно който административните органи своевременно огласяват публично критериите, вътрешните правила и установената практика при упражняване на своята оперативна самостоятелност по прилагане на закона и постигане на целите му.

По изложените съображения съдът намери жалбата за основателна, съответно при този изход на правния спор на жалбоподателя са дължими разноските по производството. Такива са доказани в общ размер на 1466,56 евро, от които 25,56 евро за заплатена държавна такса и 1441 евро за заплатено адвокатско възнаграждение по договор за правна защита и съдействие, приложен на л.7 по делото.

Водим от горното и на основание чл.172, ал.2 и чл.143, ал.1 АПК, Административен съд София-град, Второ отделение, 40-ти състав

РЕШИ:

ОБЯВЯВА, по жалбата на Фондация "Иновации в културата", представлявана от К. Н., нищожността на Решение по т.1 от Протокол № 13/11.12.2025г. на Управителният съвет на Национален фонд "Култура", с което е одобрен доклада на оценителната комисия с резултатите за финансиране на проектите по програма „Създаване и/или разпространение – малки проекти 2025“, в частта за проекта на жалбоподателя с № 25SRMPE-86 „КОГА ПАК?“.

ОСЪЖДА Национален фонд "Култура", ЕИК[ЕИК], да заплати на Фондация "Иновации в културата", ЕИК[ЕИК], сумата в размер на 1466,56 евро /хиляда четиристотин шестдесет и шест евро и петдесет и шест евроцента/, представляваща разноски по производството.

Решението може да бъде обжалвано с касационна жалба в 14-дневен срок от съобщаването му чрез Административен съд София-град пред Върховен административен съд.

Решението да се съобщи на страните чрез изпращане на препис от него по реда на

чл.137 АПК.

Съдия: